

יחידת אגדה

עבודת העמקה ויצירה

תלמידה יקרה, יחידת אגדה שאת לומדת השנה במסגרת לימודי התושב"ע, היא יחידה שמעבר לידע שהיא מקנה וההכרות עם האגדות הנלמדות, מהווה גם מפגש עם מיומנויות בלימוד אגדה, מתוך רצון לפתח את היכולת שלך ללמוד מדרשי אגדה בכוחות עצמך ומעבר ולמעלה מכך - מפגש עם העולם הרוחני - ערכי של חכמינו זיכרונם לברכה ועם המסרים הרוחניים שהם הורישו לנו, כחלק מהתורה שבעל פה. מטרת עבודה זו היא להשלים את המבחן המסכם על היחידה ולתת ביטוי הן לצד המיומנויות של לימוד אגדה והן להפנמת הערכים והרעיונות הטמונים באגדות. להפוך את התורה הנלמדת בכיתה ל"תורת חיים" - תורה חיה, מצמיחה ומשמעותית עבורך. העבודה תהווה 20% מן הציון הסופי. ניתן לעשות את העבודה באופן אישי או בקבוצות של עד ארבע תלמידות. אם העבודה נעשית בקבוצה כמובן שעל כל בנות הקבוצה לקחת חלק פעיל בכתיבת העבודה וליצור יחד "חבורה לומדת".

תיאור העבודה:

לעבודה שלושה חלקים:

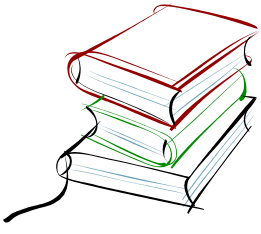
- א. שאלות העמקה: שאלות המביאות לידי ביטוי מיומנויות בלימוד אגדה, שיש לענות עליהן לאור כל החומר שנלמד במשך השנה, ויש ביניהן בחירה. בחלק זה יש לענות על ארבע שאלות.
- ב. משימה יצירתית: כהמשך להעמקה באגדות בחלק הראשון, החלק השני יהווה עיבוד יצירתי של הנלמד. בחלק זה יש לבחור משימה אחת.
- ג. רפלקציה (שיקוף) על תהליך העבודה והלמידה. שימי לב שלכל שאלה מצורף מחוון- פירוט של המצופה ממך בתשובה טובה ושלמה.

לוח זמנים:

סיום החלק הראשון והגשתו להערות: עד לתאריך ה' אדר א' התשע"ד
סיום החלק השני והגשתו להערות: עד לתאריך כ"ו אדר א' התשע"ד
הגשת העבודה במלואה, בנוסח סופי (כולל הרפלקציה): עד לתאריך ג' אדר ב' התשע"ד

בהצלחה רבה!

שתזכי להגדיל תורה ולהאדירה, מתוך שמחה וטוב.

חלק ראשון - שאלות העמקה

לפנייך שאלות לבחירה (ארבע שאלות מתוך השאלות הבאות) (17 נקודות לכל שאלה, סה"כ 68 נקודות לחלק זה) **בכל שאלה יש להתייחס לאגדה אחרת מבין האגדות שנלמדו בכיתה**. בעת ציון האגדה בה עוסקים יש לציין את מקורה המדויק. לדוגמא: תחילתו של רבי אליעזר בן הורקנוס (פרקי דרבי אליעזר, פרקים א-ב)

א. **דילמה**: בחרי התלבטות או דילמה ערכית העולה מאחת האגדות שנלמדו והסבירי את הצדדים השונים לדילמה זו.

מחווני: שני צדדי הדילמה מוצגים בבהירות תוך הדגמה כיצד כל אחד מהם בא לידי ביטוי באגדה.

ב. **הכרות עם פרשן**: למדי על דמותו וחיייו של פרשן אגדה אחד - כתבי רקע על חייו בקצרה, מיקומו במפת העולם, צילום כריכת ספרו ורקע קצר על הפרשנות שלו לאגדה. (רש"י, מהר"ל, רבי יעקב אבן חביב, רבי דוד לוריא, מהרש"א, בן יהודע, עין אי"ה וכד'). הביאי פרשנות שלו (שלא נלמדה בכיתה) על אחת האגדות והסבירי אותה במילותיך.

מחווני: דמות הפרשן מוצגת בהרחבה במילים ובצירוף תמונות רלוונטיות. מובאת פרשנות שלו על אחת מהאגדות שנלמדו והפרשנות מוסברת במילים ברורות המעידות על הבנה.

ג. **תהליך**: בחרי דמות אחת, מאחת האגדות שנלמדו, העוברת תהליך כלשהו. כתבי בקצרה של רקע על הדמות (מיהי, מתי פעלה, תכונות בולטות מה מעשיה וכד') הסבירי את בחירתך דווקא בדמות זו ותארי את התהליך שעברה.

מחווני: קיים רקע מלא על הדמות. ישנו הסבר בהיר מדוע נבחרה דווקא דמות זו. התהליך שעברה הדמות מוצג באופן ברור ומפורט תוך ביסוס הדברים בדברי האגדה.

ד. **כותרת**: הציעי כותרת חלופית לאחת היחידות שנלמדו בכיתה והסבירי בפירוט את הצעתך, תוך ביסוס ההסבר על המקורות שנלמדו ביחידה זו. על הכותרת לבטא באופן מקורי ובהיר את הרעיון המרכזי של היחידה.

מחווני: כותרת מקורית המביעה היטב את הרעיון המרכזי של הפרק. נעשתה פעולה של הכללה - מציאת המכנה המשותף לאגדות בפרק. ההסבר המצורף לכותרת מבוסס על האגדות שנלמדו בפרק זה, תוך מתן דוגמאות ספציפיות.

ה. **מדרש פסוק** - בחרי מדרש אחד, המבוסס על פסוק מסויים. צטטי את הפסוק המשמש כנקודת מוצא למדרש במלואו, הסבירי את הפסוק בהקשרו המקורי, ברמת הפשט, והסבירי את הפרשנות הנוספת שהפסוק מקבל לאור המדרש.

מחווני: הפסוק מוסבר היטב הן בהקשרו המקורי והן בפרשנות החדשה שניתנת לו בהקשר של המדרש.

ו. **נוסחים:** בחרי סיפור אגדה המופיע בשני נוסחים שונים (ירושלמי ובבלי, בבלי ומדרש רבה וכד') השווי בין הנוסחים תוך עמידה על המשותף ועל השונה ביניהם תוך מתן הסבר למשמעות ההבדלים בין הנוסחים.

מחונן: שני הנוסחים מובאים זה מול זה, השונה והדומה באגדות מסומן באופן ברור. ישנם הסברים בהירים על משמעותם של ההבדלים (היכן שניתן להסביר)

ז. **השוואה:** ערכי השוואה בין מדרשים שונים על אותה דמות או השוואה בין סיפורים דומים בתוך יחידה אחת **מחונן:** ההשוואה מביאה לידי ביטוי נקודות דמיון ושוני ומאירה נקודות מבט שונות על אותה דמות או פנים שונות של אותו נושא.

ח. **מכנה משותף:** מצאי מכנה משותף בין שלושה מקורות שונים שנלמדו במהלך השנה ביחידות שונות – הן מבחינת המסר או הגישה הכללית, והן מבחינת הכלים (מבנה, סמל מרכזי וכד'). **מחונן:** מובאת תמצית של כל מקור בפני עצמו וישנו הסבר בהיר של המכנה המשותף לשלושת המקורות הן ברמת התוכן והן ברמת הצורה- המבנה, הסמלים באגדה וכד')

ט. **הזדהות:** בחרי דמות אחת מבין המדרשים שלמדת שאת חשה הזדהות עמה. כתבי רקע קצר על הדמות והסבירי את הבחירה בה.

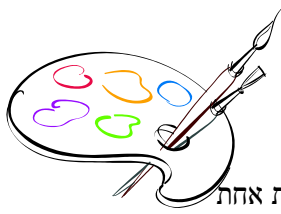
מחונן: קיים רקע מלא על הדמות. ישנו הסבר בהיר מדוע נבחרה דווקא דמות זו ומהו יסוד ההזדהות עמה- תוך ביסוס הדברים באגדה/ באגדות הרלוונטיות.

י. **אגדה לילדים:** ערכי השוואה בין אחת מהאגדות שנלמדו לבין נוסח מעובד שלה לילדים (בספרים כגון: כה עשו חכמינו, חכמינו לימינו, אגדות שלנו וכד', ובאתר ספר האגדה לילדים) מה דומה ומה שונה? ממה נובעים לדעתך השינויים? אלו מסרים שונים נוצרים בעיבוד?

מחונן: שני הנוסחים מובאים בשלמותם. מודגשות נקודות הדמיון והשוני תוך ניסיון להעניק הסבר למשמעות ההבדלים, מבחינת התוכן והמסר.

יא. **ראיון:** ערכי ראיון (הכולל לפחות חמש שאלות פתוחות) עם אדם כלשהו, המתקשר לאחד הנושאים שנלמדו. (למשל- אדם שעשה שינוי בחייו- לאור הפרק בכוח השינוי, אדם העוסק בחסד- לאור הפרק על צדקה, ראיון עם אדם מסוים על התפילה עבורו- לאור הפרק על תפילה) לאחר הראיון יש ליצור קישור בין הראיון לבין שתי אגדות שנלמדו.

מחונן: תמלול הראיון מובא במלואו. השאלות שנשאלו מעמיקות בנושא הנבחר, לאחר הראיון מוצעים קישורים בין תוכן הראיון לבין שתי אגדות (או יותר) מתוך הנושא.

חלק שני - משימות יצירתיות: (לבחירה - משימה אחת) (20 נקודות לחלק זה)

א. **דו שיח:** כתבי דו שיח בין שתי דמויות משני מדרשים שונים. אם הן היו נפגשות - מה היו אומרות אחת לשנייה? (כתיבה של כעמוד, שתביא לידי ביטוי את סיפור הרקע של כל אחת מהדמויות ואת האיפיון שלה) מחווה: דו השיח כתוב בצורה בהירה ויפה. בדו השיח ניתן לזהות את האיפיון של כל אחת מן הדמויות כפי שהוא עולה מהאגדה העוסקת בו. המפגש בין שתי הדמויות מחדד את אופיה ומהותה של כל אחת מהן.

ב. **פס קול:** הציעי פס קול למדרש - אם כשהיינו קוראים את המדרש היינו שומעים מוזיקת רקע: איזו מוזיקה זאת היתה? התאימי מגנינה או שיר לכל אחד מחלקי סיפור האגדה, בצירוף הסבר. מחווה: מוצעות לפחות 3 מגנינות לחלקים השונים של המדרש. ההסברים המצורפים לפס הקול קושרים היטב בין המגנינה או השיר לבין תוכן המדרש, על חלקיו השונים.

ג. **כתבה:** כתבי כתבה לעיתון בעקבות אחת האגדות, כולל תמונות רקע. מחווה: הכתבה כתובה בצורה בהירה ומנוסחת היטב. הכתבה ממחישה אירוע מרכזי באחת האגדות. תיאור האירוע מבוסס על הכתוב באגדה. לכתבה מצורפות תמונות להמחשה.

ד. **כריכה לספרון:** צרי כריכה לספרון של אחת האגדות - נאמר והיו מוציאים את האגדות שלמדנו בסדרת ספרונים, ועליך הוטלה המשימה לעצב את כריכת אחד מהספרונים. בחרי באגדה אחת הקרובה לליבך ועצבי את הכריכה לספרון שלה (כמובן מתוך הבנה שדרך עיצוב הכריכה מעבירים, בלי מילים, את תמצית היצירה בעזרת דימוי חזותי) לכריכה יש לצרף הסבר כתוב על משמעות העיצוב - מה מבטא הצורך, מה הנחה את בחירת הצילום, הצבעים, עיצוב הכותרת וכו'. מחווה: הכריכה מביעה את הרעיון המרכזי של האגדה שנבחרה בצורה מקורית, בהירה ויפה. מעבר לתוכן, ניתן גם דגש על צורה אסתטית ונאה. ההסבר המצורף מעמיק וברור, ומבוסס על תוכן האגדה.

ה. **מצגת:** צרי מצגת של אחת האגדות שנלמדו, המוסיפה להעברת המסר בהיבט חזותי (דרך עיצוב השקופיות, חלוקת המילים, הרקע, הפונט, ההנפשות וכו') מחווה: הנוסח המלא של האגדה מופיע במצגת, החלוקה לשקופיות מעידה על הבנת חלקיה השונים של האגדה, העיצוב החיצוני של האגדה מוסיף להעמקה בהבנת הרעיונות המרכזיים של הסיפור. למצגת מצורף הסבר כתוב המנוסח בצורה ברורה.

ו. **שני ציורים:** יצירת שני ציורים / צילומים על אותה אגדה - משתי זוויות או שתי נקודות מבט (שתי דמויות שונות / שתי נקודות זמן - לפני/אחרי וכו') לציורים / צילומים יש לצרף הסבר כתוב. מחווה: שתי התמונות ממחישות באופן יפה וברור שתי נקודות מבט שונות על אותה אגדה. העיצוב נאה. ההסבר המצורף בהיר ומעמיק ומבוסס על הכתוב באגדה.

חלק שלישי – רפלקציה (7 נקודות)

בסיום תהליך העבודה, יש משמעות רבה ליכולת להסתכל עליו במבט כולל, להביט לאחור ולסכם את רגשותייך ומחשבותייך אודות העבודה ותהליך הכתיבה שלה. לפניך שאלות שיקוף (רפלקציה) אנא עני עליהן (בסיום תהליך הכתיבה של העבודה) ברצינות ובפירוט תוך חשיבה והתבוננות עצמית. גם אם העבודה נעשתה בקבוצה, על כל אחת להגיש את הרפלקציה באופן אישי.

- א. כיצד היה עבורך תהליך הכתיבה של עבודה זו?
  - ב. מה הדבר שהכי נהנית ממנו בעבודה?
  - ג. מהו הדבר המשמעותי ביותר שלמדת בתהליך כתיבת עבודה זו?
  - ד. באלו קשיים נתקלת וכיצד התמודדת איתם?
  - ה. משהו נוסף שברצונך לומר על העבודה...
- אם העבודה נעשתה בקבוצה:
- א. כיצד הרגשת בעבודה הקבוצתית?
  - ב. מה היתה תרומתך המרכזית לעבודה?
  - ג. מה לדעתך "הרווחת" מהעבודה הקבוצתית לעומת עבודה עצמית?
  - ד. האם את מרגישה שבאת לידי ביטוי באופן מלא בקבוצה?
  - ה. באלו קשיים נתקלתן במהלך העבודה הקבוצתית וכיצד התמודדתן עימם?

מחווון להערכה
עבודה ביחידת אגדה

ממדים:	חלק א- שאלות לבחירה	חלק ב'- עבודה יצירתית	חלק ג- רפלקציה	צורת ההגשה
הניקוד (המשקל היחסי):	68	20	7	5
תבחינים:	הוגשו ארבע שאלות שנענו באופן מעמיק ומלא (ע"פ המחווון הספציפי לכל אחת מהשאלות) התשובות מנוסחות באופן בהיר. תוכן התשובות מפורט ומעמיק ומעיד על לימוד מקיף של המקורות.	העבודה היצירתית הוגשה באופן מלא (ע"פ המחווון הספציפי לכל עבודה) העבודה רצינית בתוכנה ומעידה על לימוד מעמיק של האגדה הנבחרת ועל השקעה ביצירת המשימה שנבחרה. הצורה החיצונית של העבודה נאה.	הרפלקציה כתובה בצורה בהירה המעידה על התבוננות בתהליך כתיבת העבודה ובמשמעותו עבור הכותב. אם העבודה נעשתה בקבוצות: ישנה התייחסות גם לאופי העבודה הקבוצתית ולחלקה של כל אחת בעבודה.	כל חלקי העבודה מצויים. לעבודה תוכן עניינים, מבוא ודברי סיכום. העבודה ערוכה יפה, נאה בצורתה ומסודרת. העבודה הוגשה בזמן
רמות תפקוד: רמה גבוהה:	58 - 68	11-17	4-5	8-10
רמה בינונית:	35-57	6-10	2-3	5-7
רמה התחלתית:	0-34	0-5	0-1	0-4